

GAZETA LWOWSKA

PRENUMERATA:

MIEJSCOWA miesięcznie: bez dostawy do domu 4 80 — z dostawą 5 30 — ZAMIEJSCOWA miesięcznie z przesyłką pocztową 5 30 — ZAGRANICĄ 7 00 Zł.
P. K. O. 141.690.

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-ej POPOŁUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĄTECZNYCH

Cena numeru 20 gr.

Biura Redakcji i Administracji: ul. Karmelicka 2
Telefon Redakcji 21-18, Administracji 21-17
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 11 do 12
Listy należy frankować. — Reklamacie otwarte wolne od opłaty.

Walka z ruchem autonomicznym w Alzacji.

Gdy z końcem r. 1918 wojska francuskie z rozwiniętymi chorągiewkami, wśród bicia dzwonów i radosnego wrzucenia całej ludności wkroczyły do Alzacji i obejmowały Strassburg w posiadanie, nie przeczuwał nikt powstania i zaognienia się problemu t. zw. alzackiego w ramach państwa francuskiego.

Ludność Alzacji posługuje się w życiu potocznym dialektem alzackim języka niemieckiego, czytuje w przeważnej części pisma i książki niemieckie. Pod względem narodowym przynależy się do narodowości francuskiej, lecz ze względu na wielkie przywiązanie swoje do religii katolickiej i na wielki wpływ kleru, z nieufnością odnosi się do ustawodawstwa świeckiego, zaprowadzonego w Republice francuskiej. Centralizm francuski również nie jest na rękę znacznej części tej ludności, a administracja francuska wydaje się jej mniej sprawna od niemieckiej. Urzędnicy różnych kategorii, sprowadzeni z wnętrza Francji, mają trudności w porozumieniu się z tą częścią ludności, która nie zna innego języka poza niemieckim. Niewątpliwie nowe pokolenie będzie miało inne oblicze, ze starym jednak, wychowaniem w innych warunkach, mimo jego przywiązania do Francji, rząd francuski ma znaczne trudności. Za czasów niemieckich, Alzacja miała swój sejm prowincjonalny. Czuli się ze względu na specjalne swoje cechy narodowe i kulturalne czemś odrębnym od Niemiec, a w pewnym stopniu i od Francji. Stąd żądania wystosowywane pod adresem Paryża, aby nie wprowadzać ustawodawstwa świeckiego, szanować prawa języka niemieckiego w urzędach, szkołach i t. d.

Niewątpliwie przyzwyczajenia te i tendencje same w sobie zgoła nie są wymierzone przeciw interesom państwa francuskiego. Francji jednak, przyzwyczajonej do rządów centralistycznych, ciężko przychodzi godzić się na ustępstwa, a jeśli je nawet poczyni, to nieraz potem ogranicza je lub cofa. Przy tem jednak trzeba zważyć, że na psychologii Alzackich spekuluje propaganda niemiecka i jej narzędzia, znajdujące się w szeregach ruchu autonomistycznego. Ludziom tym konflikty między Paryżem a ludnością alzacką patriotyczną, lecz przyzwyczajoną do długoletnich warunków swego bytu, są bardzo na rękę. Ruch autonomistyczny, zrazu ukryty, operujący w rozmaitych środowiskach, staje się coraz bardziej jawny, skoncentrowany i agresywny.

Może nawet wzbiera na siłę, ale odkrywając swoje oblicze i poczynając walczyć na widocznym froncie, umóżliwia akcję zapobiegawczą.

Autonomiści gnieździł się zrazu cicho w katolickiej partii ludowej, najsilniejszym stronnictwie alzackim, którego posłowie i senatorowie, ze względu na swój klerikalizm i przekonania, należeli do prawicowych stronnictw francuskich. Rozpiętość jednak przekonań i taktyki w tej partii, działającej w sposób skryty i nieprzejrzysty, była bardzo wielka, sięgając od gorących patriotów francu-

Znaczna poprawa bilansu handlowego. Deficyt za listopad zmniejszył się do kwoty 6 milj.

Warszawa, 18 grudnia. (TAT). Według obliczeń tymczasowych Głównego Urzędu Statystycznego, bilans handlowy za listopad b. r. przedstawia się jak następuje: Przywieziono 372 tys. 800 tonn wartości 261,095,000 zł., wywieziono 1,731,841 tonn, wartości 255,113,000 zł. W porównaniu do po-

przedniego miesiąca nastąpiło zwiększenie się wywozu o 16,418,000 zł., oraz zmniejszenie się przywozu o 16 milj 205,000 zł. Bierne saldo bilansu handlowego w porównaniu do poprzedniego miesiąca zmniejszyło się o 32 milj. 623,000 zł. i stanowi tylko 5 milj. 982,000 zł.

Wielka katastrofa w Berlinie.

Pożar fabryki celulozy. — 35 osób rannych.

Berlin, 18 grudnia. (PAT.). Straszna katastrofa wydarzyła się dziś przedpołudniem w 4-piętrowym budynku fabryki radjosprzętu i celulozy, położonej przy ul. Schönleinstrasse. Wybuchł tam z niewiadomych przyczyn olbrzymi pożar, którego rozszerzaniu się sprzyjały łatwo palne materiały celulozowe. Płomień objął pierwsze piętro fabryki, równocześnie zaś kłęby duszącego dymu wypełniły wnętrza, wywołując niebываły popłoch wśród robotników fabrycznych. Zaledwie 30 osób zdołało uciec na dach fabryki, a stamtąd wydostać się na poddasze sąsiedniego domu.

Dla reszty robotników i robotnic droga ucieczki została odcięta z chwilą, gdy klatka schodowa stanęła w płomieniach. Część zamkniętych robotników starała się ocalić swe życie, skacząc na ulicę. Straż pożarna zdołała pochwytać 17 osób na rozpostarte płótna, natomiast 35 osób skacząc w panicznym strachu, doznało ciężkich lub lżejszych uszkodzeń. Jeden z rannych, właściciel fabryki mebli Havlicky, który skacząc doznał złamania obu nóg, zmarł w szpitalu. Pożar trwa w dalszym ciągu. Krążą pogłoski, że jeszcze kilka osób nie zdołało się dostać z płonącego gmachu.

Groźna sytuacja w Afganistanie.

Anglja spieszy z pomocą Amanullahowi.

Londyn, 18 grudnia. (ATE.) Według wiadomości nadeszłych z Indji położenie w Afganistanie jest nadal poważne ponieważ cały dwór, znaczna część armji i koczownicze plemiona górskie zwróciły się przeciwko królowi. Powstańcy domagają się zrzeczenia się tronu przez Amanullaha na rzecz jego brata, zaniechania zamierzonej europeizacji kraju i wydalenia cudzoziemskich inżynierów. Według wiadomości z Teheranu król Amanullah ma przedsięwziąć ofensywę przeciwko stolicy, któ-

wą rzekomo opanowały już wojska powstańcze, natomiast inne wiadomości stwierdzają, że fort w którym się schronił król wraz z małżonką jest bombardowany przez powstańców.

Kabul, 19 grudnia. (AW.) Na prośbę Amanullaha lotnicy angielscy zaatakowali wczoraj nad ranem obóz powstańców rzucając kilkanaście bomb. Oddziały wojskowe angielskie przekroczyły granicę Afganistanu spiesząc z pomocą Amanullahowi.

Wzburzenie na Litwie z powodu traktatu z Niemcami.

Ryga, 18 grudnia. (AW.) Według wiadomości z Kowna ujawnione ostatnio szczegóły traktatu niemiecko-litewskiego wywołały ogromne wzburzenie w całym społeczeństwie litewskim.

Szczególne oburzenie wywołało tam udzielenie Niemcom pozwolenia

osiedlenia się na całym terytorjum Kowieńskiej bez żadnych ograniczeń. W kołach opozycyjnych zaznaczają, że Waldemaras zdradził swą ojczyznę, pozwalając Niemcom na systematyczny choć pokojowy podbój Litwy Kowieńskiej.

skich aż do żywiołów podejrzanych wręcz o utrzymywanie stosunków z Niemcami. Akcja kierownictwa partji była zawsze dwuznaczna. Nie aprobowała autonomistów, ale zgoła nie miała zamiaru wykluczać ich z łona stronnictwa, przeciwnie, popierała ich kandydatury przy wyborach. Komuniści w Alzacji spekulują również na autonomizmie, aby przyczynić kłopotów rządowi, i stąd doszło do paradoksalnego sojuszu katolików z komunistami przeciw nastrojonym unitarystycznie socjalistom, radykałom i demokratom w Alzacji.

Wybór do parlamentu francuskiego autonomistów dr. Ricklina i Rossego, pozbawionych przez sądy praw obywatelskich i analogiczne wypadki przy wyborach do rad generalnych miały charakter już wręcz demonstracyjny. Wynikiem tego zaostrenia się sytuacji jest rozłam w katolickim

stronnictwie ludowym, z którego wystąpiły żywioły unitarystyczne tak że stało się ono organizacją jawnie autonomistyczną, którą kieruje ks. Haegy, właściciel szeregu poczytnych pism alzackich.

Ze swej strony rząd przystępuje do ostrego zwalczania ruchu autonomistycznego w Alzacji, zamierza wprowadzić ustawy wyjątkowe wprowadzające karę więzienia do 5-ciu lat przeciw tym, którzy słowem lub pismem działać będą na szkodę państwa francuskiego. Poparcie znacznej większości parlamentu jest w tej kwestji pewne.

Uświadomienie sobie niebezpieczeństwa propagandy niemieckiej na terenie Alzacji powinno się z czasem odbić na stosunku Francji do postulatów niemieckich i do problemu mniejszości.

POWRÓT P. PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ DO WARSZAWY
Kraków, 18 grudnia. (PAT). Dziś popołudniem nastąpił odjazd P. Prezydenta Rzplitej do Warszawy.

OBRADY SYNDYKATU NAFTOWEGO.

Warszawa, 18 grudnia. (AW). Zakończono już obrady zjazdu warszawskiego członków Polskiego Syndykatu Naftowego. Podpisano umowę syndykacką obowiązującą na przeciąg 5 lat, oraz umowę o rozdziale pomiędzy wchodzące w skład syndykatu rafinerje produkcji ropy naftowej. Stosunek do Syndykatu rafinerji mniejszych został również wyświetlony.

Z innych spraw, które znalazły rozstrzygnięcie podczas zjazdu warszawskiego należy wymienić jako najważniejszą sprawę ustalenia kontyngentów sprzedaży na rynkach krajowych olejów smarowych.

POSTĘPOWANIE DYSCIPLINARNE PRZECIWKO FUNKCJONARIJUSZOM PAŃSTWOWYM.

Warszawa, 19 grudnia. (Tel. wł.) Postępowanie dyscyplinarne przeciwko funkcjonariuszom państwowym rozciąga się zazwyczaj na szereg miesięcy, a niejednokrotnie trwa lata, ze szkodą dla służby, Skarbu Państwa i obwinionego. Ze względu na powyższe, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządziło, aby wnioski rzecznika dyscyplinarnego były nadsyłane do Komisji dyscyplinarnej w ciągu 14 dni od dnia otrzymania sprawy, w wyjątkowych zaś wypadkach w ciągu 30 dni. Jednocześnie Ministerstwo przypomina, iż na urzędnikach, mianowanych członkami Komisji dyscyplinarnej, ciąży obowiązek służbowy uczestniczenia w komisjach dyscyplinarnych.

WYBÓR SENATORÓW W GDAŃSKU.

Gdańsk, 18 grudnia. (PAT). Na dzisiejszym posiedzeniu sejmiku gdańskiego odbyły się wybory senatorów w Głównym Urzędzie. Prezydentem senatu Woln. Miasta wybrany został ponownie Salm, który na 84 głosujących otrzymał 75 głosów. Nowo wybrani senatorowie w głównym urzędzie obejmą urządowanie z dniem 1 stycznia 1929.

STAN ZDROWIA KRÓLA JERZEGO.

Londyn, 18 grudnia. (PAT.). Biuletyn wieczorny o stanie zdrowia króla Jerzego stwierdza, że król czuł się dobrze w ciągu dnia i że poprawa, zanotowana rano utrzymuje się.

PODRÓŻE CZICZERINA.

Berlin, 18 grudnia. (PAT). „Voss. Ztg.“ z powołaniem się na informację z Moskwy donosi, że Cziczerin dnia 28 b. m. powróci do Moskwy. W drodze powrotnej zatrzyma się dwa dni w Berlinie, gdzie odbędzie konferencję ze Stresemannem. W dalszej drodze zamierza wstąpić do Warszawy.

CHOROBA MIKOŁAJA MIKOŁAJEWICZA.

Paryż, 18 grudnia. (AW.). Bawiący na Riwerze wielki książę rosyjski, b. głównodowodzący wojsk rosyjskich w czasie wojny światowej Mikołaj Mikołajewicz zachorował ciężko na zapalenie płuc. Mikołaj Mikołajewicz liczy 70 lat i otoczenie jego niema nadziei, by przetrzymał tę chorobę.

sposób dał znać o sobie. Po dniu 30 czerwca 1929 Sąd na ponowny wniosek orzeknie ostatecznie o uznaniu za zmarłego. 11257

Sąd okręgowy, Oddział VI.
Kraków, 13 listopada 1928.

T. IV. 38/28. Wojciech Zamorski, urodzony w roku 1882 w Gniewczynie, pow. Przeworsk, wyjechał w roku 1906 do Ameryki, gdzie pracował w fabryce ołowiu, następnie zachorował i od roku 1910 zaginął. Wdrażając postępowanie celem uznania go za zmarłego, wzywa się, aby zawiadomiono Sąd albo kuratora adw. Dra Tałasiewicza w Rzeszowie o zaginionym do 1 roku. 11162

Sąd okręgowy.

Rzeszów, dnia 10 kwietnia 1928.

T. IV. 64/28. Franciszek Szpond, urodzony 1891 w Połomyji, pow. Strzyżów, wyjechał w r. 1913 na robotę do Prus i od tego czasu

nie daje znaku życia. Wdrażając postępowanie celem uznania go za zmarłego, wzywa się, aby zawiadomiono Sąd lub kuratora adw. Dra Tyralika, którego ustanawia się kuratorem zaginionego o zaginionym do jednego roku. 11163

Sąd okręgowy.

Rzeszów, dnia 8 listopada 1928.

T. IV. 107/28/4. Edykt. Andrzej Szelaż, syn Władysława i Katarzyny z Szelażów, urodzony dnia 17 listopada 1883 w Chrzęstówce, jako żołnierz 3 kompanji 6 bataljonu „Jäger“ b. armji austr. — brał udział w wojnie światowej na włoskim froncie i od października 1928 roku nie daje o sobie znaku życia. Celem uznania go za zmarłego, wzywa się podanie wiadomości o zaginionym tujejszemu Sądowi a to w ciągu 6 miesięcy licząc od dnia ogłoszenia tego edyktu w „Ga-

zecie Lwowskiej“, poczem na ponowny wniosek wydane zostanie ostateczne orzeczenie.

Sąd okręgowy, Oddział IV.

Jasło, dnia 2 listopada 1928. 9965

T. 2/28/7. Tus. uchwałą z dnia 27 stycznia 1927 uznano Tymka Worobca z Brześcian za zmarłego. Obecnie wdraża się postępowanie celem uznania małżeństwa jego, zawartego dnia 21 czerwca 1913 w cerkwi w Brześcianach z Julją Pawliszak za rozwiązane. Obrońcą wężła małżeńskiego ustanawia się adwokata Jackowskiego w Samborze. Po upływie sześciu miesięcy po ogłoszeniu wyda się ostateczne orzeczenie. 9979

Sąd okręgowy, Oddział V.

Sambor, dnia 26 października 1928.

T. 78/27/6. Michał Łohina z Sambora, jako żołnierz austriacki dostał się do niewoli rosyjskiej, skąd od r. 1917 nie daje znaku ży-

cia o sobie. Wydaje się przeto ogólne wezwanie, aby udzielono Sądowi wiadomości o powyż wymienionym. Sąd na ponowną prośbę po dniu 1 listopada 1929 rozstrzygnie o uznaniu za zmarłego. 9980

Sąd okręgowy, Oddział V.

Sambor, dnia 20 kwietnia 1928.

T. 41/28/4. Michał Spryń, urodzony 2 października 1898 w Chłopczycach, powiat Rudki, wydal się w r. 1915 z wojskami rosyjskimi i dotychczas do domu nie powrócił. Wzywa się, aby udzielono Sądowi lub kuratorowi adwokatowi Jackowskiemu w Samborze wiadomości o powyż wymienionym. Sąd na ponowną prośbę po dniu 1 grudnia 1929 rozstrzygnie o uznaniu za zmarłego. 9981

Sąd okręgowy, Oddział V.

Sambor, dnia 23 października 1928.

POLITECHNIKA LWOWSKA

L. 6182/28.

Lwów, dnia 17 grudnia 1928 r.

KONKURS

Politechnika Lwowska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na dostawę umundurowania t. j. ubrań służbowych dla państwowych funkcjonarjuszów niższych.

Ubrania służbowe składać się mają z kompletów:

Płaszcz, kurtka (bluza), spodnie, czapka (maciejówka). Kolor sukna ciemnopopielaty. Płaszcze wykonane na cieplej podszewce. Zamówienie obejmuje 50 kompletów.

Kredyt udzielony na ubrania służbowe wynosi po 166—zł. za każdy komplet.

Oferty należy wnieść do dnia 2 stycznia 1929 r. włącznie, w kopertach zamkniętych z napisem „Mundury Politechniki Lwowskiej“ w Intendenturze Politechniki w godzinach urzędowych.

W ofertach winne być uwidocznione ceny jednostkowe i dołączone próbki materiałów, a nadto uwidoczniiony termin, do którego oferujący zobowiązuje się wykonać zamówienie i zobowiązanie gwarancji, co do materiału i robocizny, dla płaszczy na lat trzy, a inne części munduru na rok jeden.

Zipser

Rektor

L. 1124 ex 1928/29.

Lwów, dnia 15 grudnia 1928

PRZETARG.

Rektorat Uniwersytetu J. K. we Lwowie ogłasza niniejszem przetarg na dostawę ubrań służbowych dla państw. funkcjonarjuszów niższych w dwojakich kompletach:

1. płaszcz, kurtka (bluza), spodnie, czapka (maciejówka),
2. płaszcz, czamara, spodnie, czapka (maciejówka).

Zamówienie obejmuje 40 kompletów ad 1) i 10 kompletów ad 2), zastrzega się atoli możliwość pewnej zmiany co do stosunkowej ilości kompletów.

Kredyt udzielony na ubrania służbowe wynosi po 166 zł. za każdy komplet i nie może być przekroczony.

Oferty winne być wnoszone do dnia 24 grudnia b. r. włącznie.

W ofertach należy uwidocznnić ceny jednostkowe i dołączyć próbki materiałów a nadto uwidocznnić termin, do którego oferujący zobowiązuje się wykonać zamówienie.

Piniński

t. cz. Rektor.

NA GWIAZDKĘ: NAJPIĘKNIEJSZE NOWE WYDAWNICTWA

Nowe tomy Biblioteki Iskier:

J. Siemiradzki: O czym mówią kamienie. Zarys paleontologii z atlasem	Brosz.	zł.	5:40 kart.	7.—
F. A. Ossendowski: Pod polską banderą. Powieść historyczna z XVII w. Ilustr.	„	„	6:20 „	7:80
F. Burdecki: Podróże międzyplanetarne. Zarys popularno-naukowy. Ilustr.	„	„	3:50 „	4:80
J. Verne: Wyprawa w głąb Afryki. Powieść. Ilustr.	„	„	6:80 „	8:40
J. M. Dąbrowa: Telewizor Orkisz. Powieść. Ilustr.	„	„	6:50 „	8.—
F. A. Ossendowski: Wanko z Lisowa. Powieść z XII w.	„	„	8:80 „	10:40
J. Verne: Tajemniczy gród w pustyni. Powieść. Ilustr.	„	„	6:40 „	8.—
F. Burdecki: Budowa wszechświata. Zarys astronomji. Ilustr.	„	„	5:20 „	6:80

Nowe tomy Biblioteki Iskierek:

Z. Rogoszówna: Dziecinny dwór. Powieść. Ilustr.	„	„	4:80 „	6:40
W. Haberkantówna: Śmietnik. Opow. przyrodnicze	„	„	2.— „	2:80
F. A. Ossendowski: Życie i przygody małpki.	„	„	—.— „	—.—

Inne nowości:

E. Artwiński: O chorobach nerwowych wieku dziecięcego.	„	„	1:60	
S. Cybulski: Kurs języka łacińskiego.	„	„	10:80	
M. Fabius Quintilianus: O wykształceniu mowcy. Tłum. M. Olszowski.	„	„	4:40	
W. Nowicki: Co to jest choroba raka.	„	„	1:60	
St. Niemcówna: Dydaktyka geografji.	„	„	9:60	
Z. Olszewski: Stenografja polska.	„	„	9.—	
W. Witwicki: Zarys psychologii.	„	„	5:40	

NAKLAD:

S. A. KSIĄŻNICA—ATLAS T. N. S. W.

Warszawa, Nowy Świat 59, — Lwów, Czarnieckiego 12.

Żądać we wszystkich księgarniach.

Cena ogłoszeń: Za 1 wiersz milimetry 1 szpaltowy kolumny 8 łamowej w ogłoszeniach zwykłych (za tekstem) 15 gr.; za 1 wiersz milimetry 1 szpaltowy kolumny 4 łamowej w nadesłanem i nekrologii 40 gr.; w kronice, repertuarze, na stronach tekstowych, w dziale gospodarczym i paski na stronicach tekstowych 60 gr.; po kronice 50 gr.; na 1-szej (pod nagłówkiem) 80 gr. drobne ogłoszenia za słowo 10 gr.; drobne ogłoszenia kupno i sprzedaż za słowo 15 gr. Cała strona: ogłoszeniowa 400 zł., tekstowa 600 zł., pierwsza (pod nagłówkiem) 800 zł. Ogłoszenia tabelaryczne i cyfrowe 50%, zamiejscowe 30% droższe.